

Sesija 3: Utvrđivanje opsega ponude i opcija izvođenja kurseva

Alfred Borgonovo, viši stručnjak za finansijsko upravljanje, Centar za Reformu finansijskog izveštavanja (CFRR), Svetska banka

28-29 novembar / studeni 2018. godine, Beč, Austrija

STAREP EDUCOP



STAR-CFR

Serbia Technical Assistance for
Reform of Corporate Financial Reporting



Republic of Serbia
Ministry of Finance



Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

STAR-CFR is financed from the Swiss State
Secretariat for Economic Affairs under the Swiss
Enlargement Contribution.

Ključna pitanja koja će biti obrađena tokom ove sesije:



- Kako obezbeđujemo da prihvatljiva, odgovarajuća ponuda kurseva bude dostupna članovima?
- Kako utvrđujemo opseg formata koje nudimo i prihvatamo?

Ishodi učenja za ovu sesiju:



1. **Utvrđivanje opsega i delokruga odgovarajućeg sadržaja KPU**
2. **Istraživanje različitih formata KPU**
3. **Evaluacija načina omogućavanja pristupa KPU**



Agenda



3 – 1 Utvrđivanje opsega i delokruga ponuđenih kurseva

3 – 2 Formati KPU

3 – 3 Omogućavanje pristupa KPU: opcije razvoja i realizacije

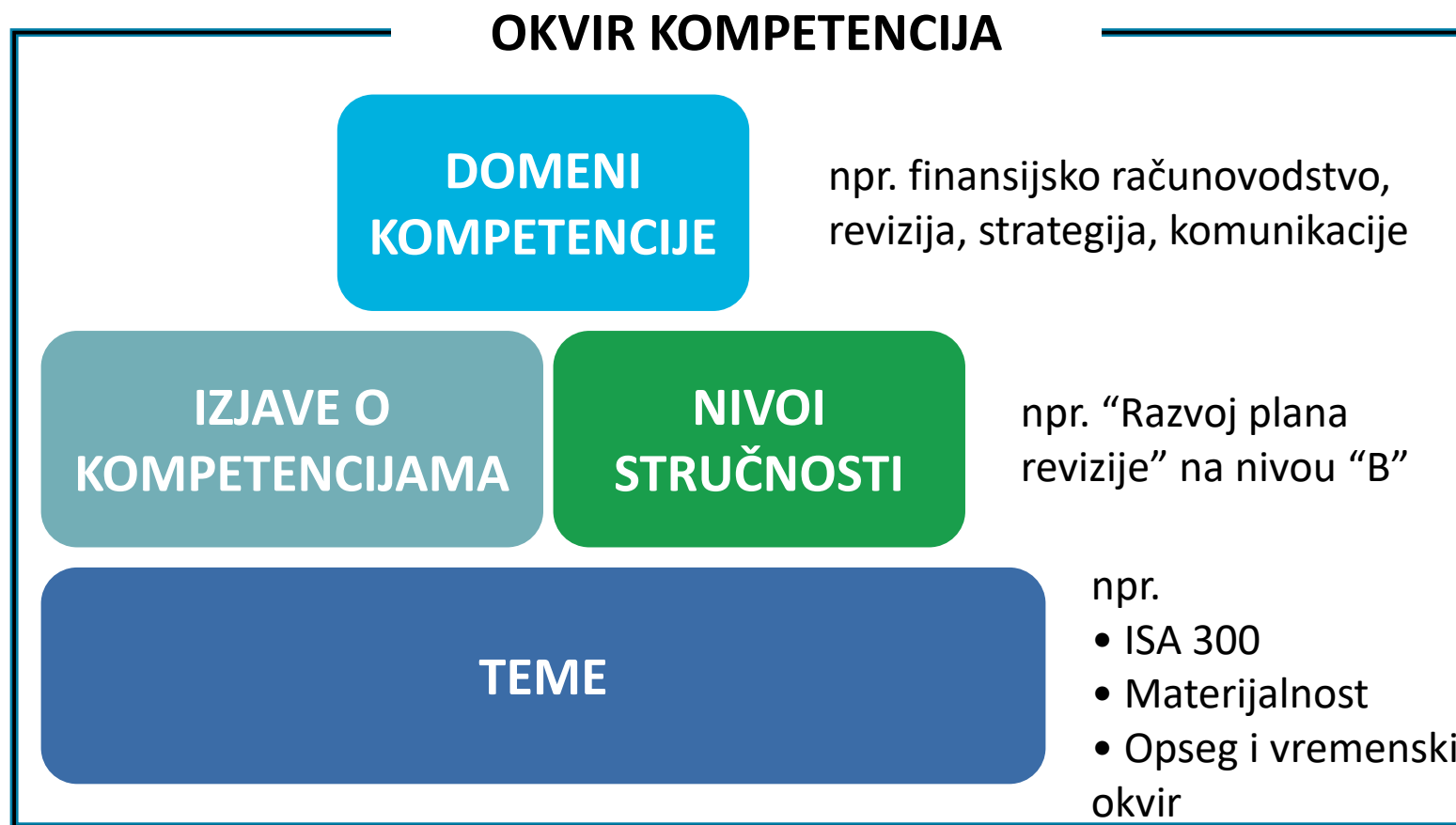


3 – 1:

**Utvrdživanje opsega i delokruga
ponuđenih kurseva**

Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva

Delokrug onoga što je “relevantno” definisano je Okvirom kompetencija



Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva

Šta ukoliko nemamo Okvir kompetencija?

- » Ukoliko vaša organizacija nema Okvir kompetencija, razmislite o korišćenju Ishoda učenja iz MOS 2, 3 i 4 (i MOS 8 za partnere na angažovanju).
- » Ovi Ishodi učenja daju osnovni opseg oblasti Tehničkih kompetencija, Profesionalnih veština i Profesionalnih vrednosti, etike i stavova.
- » Nivoi stručnosti definisani su pre za individualne razvojne planove nego za KPU; zato razmotrite njihovo usklađivanje za članove, ukoliko je to primenjivo.



Sesija 1

Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva

MOS 2–4 Odbora za međunarodne računovodstvene obrazovne standarde (IAESB) pružaju Ishode učenja koji obuhvataju:

Tehničke kompetencije (MOS 2)

a. Finansijsko računovodstvo i izveštavanje

b. Upravljačko računovodstvo

c. Finansije i finansijsko upravljanje

d. Oporezivanje

e. Revizija i osiguranje

f. Upravljanje, upravljanje rizikom i interna kontrola

g. Zakoni i zakonska regulativa u oblasti poslovanja

h. Inforamcionaee tehnologije

i. Poslovno i organizaciono okruženje

j. Ekonomija

k. Poslovna strategija i upravljanje

Utvrdjivanje delokruga ponuđenih kurseva

MOS 2–4 IAESB-a pružaju Ishode učenja koji obuhvataju:

Profesionalne veštine (MOS 3)	Kao što su...
a. Intelektualne	Istraživanje; analiza; integrisanje; kritičko mišljenje; rešavanje nestruktuiranih problema
b. Interpersonalne i komunikacione	Saradnja; koncizna, jasna i uverljiva pisana i usmena komunikacija; efektivno slušanje; intervjuisanje; pregovaranje

... nastavlja se

Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva

MOS 2–4 IAESB-a pružaju Ishode učenja koji obuhvataju:

Profesionalne veštine (MOS 3) ...nastavak	Kao što su...
c. Lične	Posvećenost celoživotnom učenju; otvorenost; upravljanje vremenom; uspostavljanje visokih ličnih standarda učinka; anticipiranje izazova
d. Organizacione	Samo-ocena kvaliteta i ocena kvaliteta drugih; usklađenost sa uspostavljenom praksom; liderstvo, motivacija i delegiranje; primena alata i tehnologija

Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva

MOS 2–4 IAESB-a pružaju Ishode učenja koji obuhvataju:

Profesionalne vrednosti, etiku & stavove (MOS 4)

Kao što su...

a. Profesionalni skepticizam i profesionalno rasuđivanje

Kritička primena preispitivanja; evaluacija mogućih alternativa u cilju izvođenja dobro utemeljenih i informisanih zaključaka

b. Etički principi

Identifikovanje etičkih pitanja; evaluacija etičkih posledica; primena fundamentalnih principa (u skladu sa *Kodeksom* IESBA: integritet, objektivnost, profesionalne kompetencije i dužna pažnja, poverljivost i profesionalno ponašanje)

Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva

MOS 2–4 IAESB-a pružaju Ishode učenja koji obuhvataju:

**Profesionalne vrednosti,
etiku & stavove (MOS 4)**

Kao što su...

c. Posvećenost javnom
interesu

Objašnjenje uloge profesionalne etike po pitanju društvene odgovornosti, poslovanja i upravljanja; analiza međusobne veze između zakona, etike i javnog interesa; analiza posledica neetičkog ponašanja po pojedince, profesiju i javnost.

MOS 8 pruža Ishode učenja za partnere na angažovanju:

Tehničke kompetencije (MOS 8)

Kao što su...

a. Revizija

Vođenje identifikacije i procene rizika; evaluacija odgovora na rizik od materijalno značajnih grešaka; evaluacija učinka revizije u skladu sa standardima, zakonima i regulativom; izrada odgovarajućeg mišljenja.

b. Finansijsko računovodstvo i izveštavanje

Evaluacija finansijskih izveštaja; priznavanje, vrednovanje, prezentacija i obelodanjivanje; procena i ocena, fer predstavljanje.

Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva

MOS 8 pruža Ishode učenja za partnere na angažovanju:

Tehničke kompetencije (MOS 8)

Kao što su...

... nastavak

c. Rukovođenje i upravljanje rizikom

Evaluacija upravljačkih struktura i postupaka procene rizika, kao deo sveobuhvatne strategije revizije.

d. Poslovno okruženje

Analiza relevantnog sektora, regulatornih i drugih faktora koji obezbeđuju informacije za potrebe procene revizijskog rizika.

Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva

MOS 8 pruža Ishode učenja za partnere na angažovanju:

Tehničke kompetencije (MOS 8)

Kao što su...

... nastavak

e. Oporezivanje

Procena procedura za rešavanje rizika od materijalno važnih grešaka iz domena poreskih iznosa.

f. Informacione tehnologije

Procena IT okruženja i kontrole.

g. Zakoni i zakonska regulativa u oblasti poslovanja

Procena neusaglašenosti sa zakonima i regulativom kako bi se utvrdio uticaj na reviziju i mišljenje.

Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva

MOS 8 pruža Ishode učenja za partnere na angažovanju:

Tehničke kompetencije (MOS 8) **... nastavak**

Kao što su...

h. Finansije i finansijsko upravljanje

Ocena izvora finansiranja i finansijskih instrumenata; ocena zahteva koji se odnose na gotovinske tokove, budžet, projekcije i obrtna sredstva.

Profesionalne veštine (MOS 8)

Kao što su...

i. Intelektualne

Rešavanje problema vezanih za reviziju, korišćenjem analiza, apstraktnog i logičkog mišljenja, kritičke analize.

j. Interpersonalne & komunikacione

Efektivna komunikacija i konsultacije sa timom, upravljanje, itd.

Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva

MOS 8 pruža Ishode učenja za partnere na angažovanju:

Profesionalne veštine (MOS 8)

Kao što su...

... nastavak

k. Personalne

Davanje primera, uloga mentora i trenera.

l. Organizacione

Ocena objektivnosti i kompetentnosti tima; projektno upravljanje i upravljanje timom.

Profesionalne vrednosti, etika, stavovi (MOS 8)

Kao što su...

m. Posvećenost javnom interesu

Promovisanje kvaliteta revizije u javnom interesu.

Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva

MOS 8 pruža Ishode učenja za partnere na angažovanju:

Profesionalne vrednosti, etika, stavovi (MOS 8)

Kao što su...

n. Profesionalni skepticizam i profesionalno rasuđivanje

Primena skeptičkog razmišljanja i profesionalnog rasuđivanja prilikom planiranja i sprovođenja revizije i pripreme mišljenja.

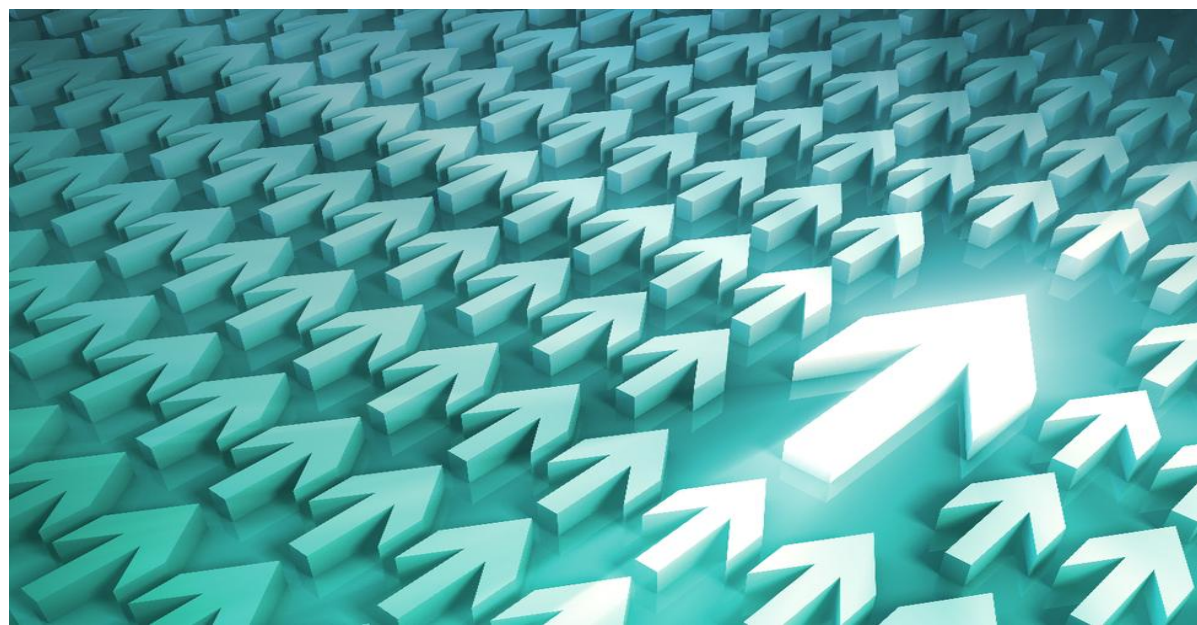
o. Etički principi

Primena etičkih principa u kontekstu revizije; evaluacija i odgovor na ugrožavanje nezavisnosti; zaštita poverljivosti informacija klijenta.

Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva

Kada razmatrate delokrug ponude, uzmite u obzir sledeće:

» Praktična analiza često sugerije da se smatra da su **profesionalne veštine, vrednosti, etika i stavovi** najvažnije kompetencije profesionalnih računovođa.



Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva



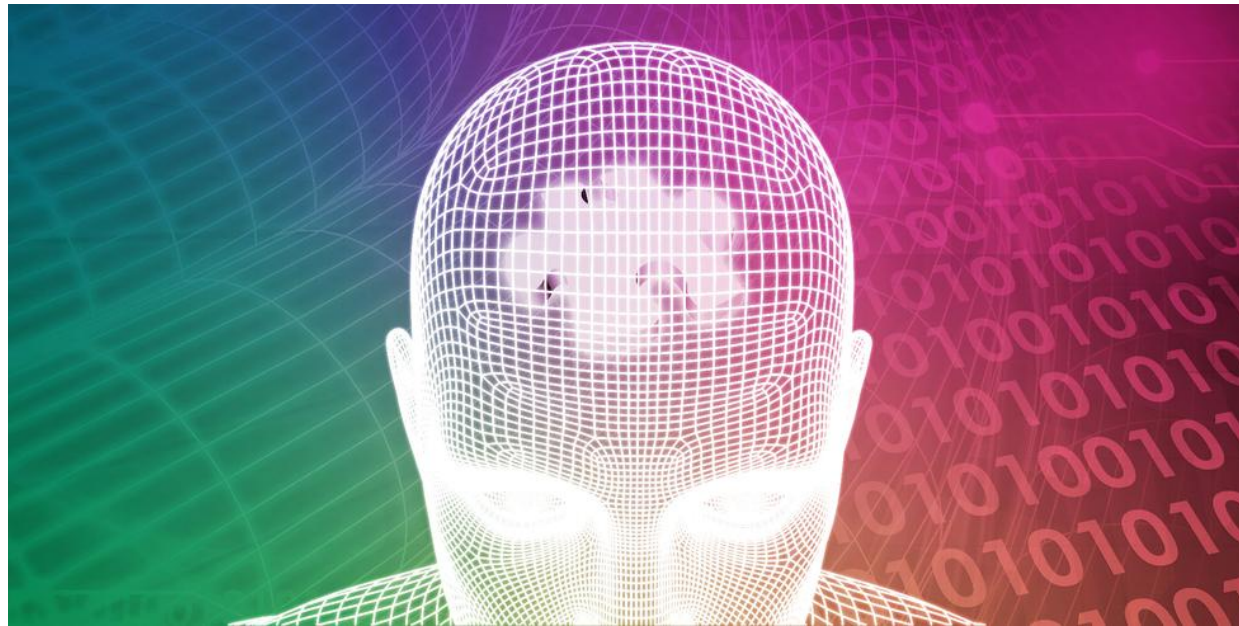
Ukoliko je tema sadržana u Okvirima kompetencija/Ishodima učenja, ona je relevantna za profesionalno usavršavanje:

- » OPR bi trebalo da omoguće pristup širokom spektru sadržaja iz Okvira
- » OPR treba da uzmu u obzir kurseve koje organizuju drugi subjekti a koji su povezani sa Okvirom/Ishodima učenja
- » Preduzeća bi trebalo da razmotre važnost pružanja pomoći stručnom kadru u razvoju kako tehničkih tako i profesionalnih kompetencija
- » Preduzeća su u dobroj poziciji da odgovore na zahteve sadržane u Ishodima učenaj MOS 8

Utvrđivanje delokruga ponuđenih kurseva

Drugi deo jednačine = potražnja članova

- » Kada je reč o obaveznim oblastima, potražnja se može predvideti
- » Kada je reč o oblastima koje nisu obavezne, članovi će se fokusirati na ono što smatraju važnim

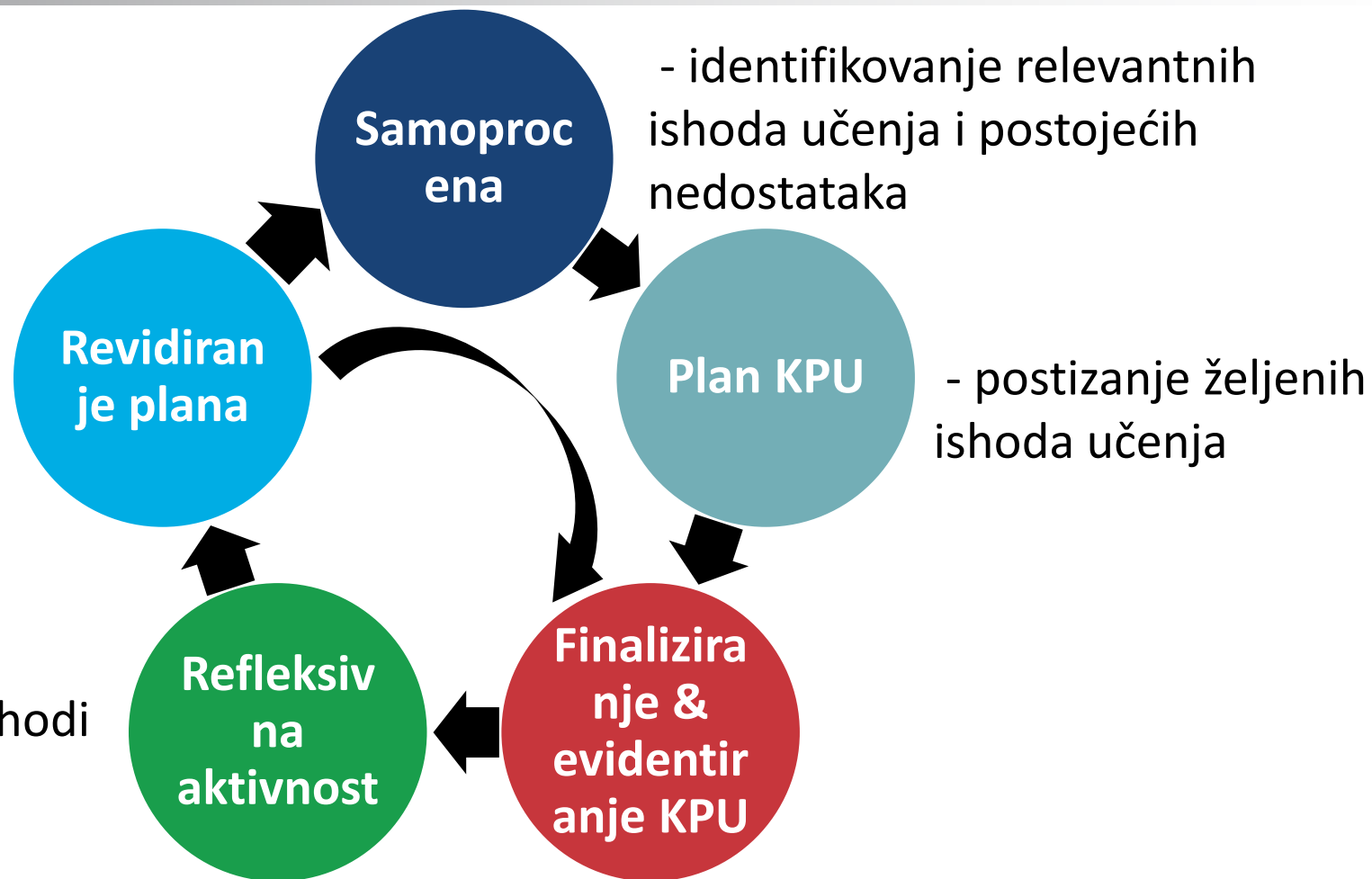


Pitanje potražnje članova

Primer okvira KPU:



- procena da li su ishodi učenja postignuti



Pitanje potražnje članova

Članovi su odgovorni za svoje kompetencije:

- » Potrebno je ohrabriti članove da rade samoprocenu svojih potreba po pitanju učenja.
- » Ukoliko postoji Okvir kompetencija, utvrđivanje činjenica u smislu potreba za obukom je verovatno obavljeno na osnovu analize nedostataka.
- » Anketiranje članova može biti od pomoći kako bi se utvrdila polja interesovanja.



Pitanje potražnje članova

OPR treba da postignu ravnotežu između zahteva članova i kontrole OPR-a:

- » Članovi će se fokusirati na ono što znaju da im je potrebno...ali šta je sa onim za šta **ne znaju** da im je potrebno?
- » Važno je da OPR edukuju svoje članove o koristima uspostavljanja ravnoteže između tehničkih i sveobuhvatnih kompetencija.





3 – 2:

Utvrdjivanje formata KPU koji će se nuditi i prihvatati



Do KPU može da se dođe putem “zvaničnih” metoda, kao što su:

- » Kursevi, konferencije, seminari
- » Praktično iskustvo i obuka na radnom mestu
- » Učešće u radu tehničkih odbora
- » Razvijanje i/ili organizovanje nastavnog materijala
- » Pisanje radova, članaka, udžbenika
- » Profesionalno ponovno testiranje

Utvrđivanje formata



I preko drugih nastavnih i razvojnih aktivnosti, kao što su:

- » Obučavanje ili mentorski rad
- » Podrška trenera ili mentora
- » Povezivanje
- » Observacije, povratne informacije i razmatranje, i
- » Samousmereno i nestruktuirano sticanje znanja

Utvrđivanje formata



KPU treba da bude ponuđeno u različitim formatima:

» Članovi uče na različite načine:

» Direktna diskusija/predavanja

» Vebinari i audio sadržaj

» Čitanje, istraživanje, pisanje/prezentovanje

» Potrebno je podržati različite stilove učenja



Utvrđivanje formata



Odlučivanje o formatima koji će biti u ponudi:

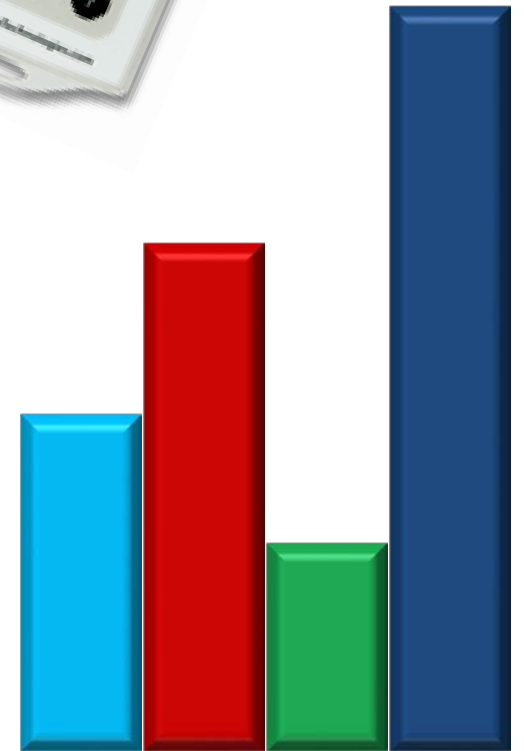
- » Raznovrsnost daje fleksibilnost
- » Verovatno će se očekivati i online opcije (setite se CAPA modela zrelosti)

ALI

- » Različiti formati zahtevaju različite nivoe finansiranja i infrastrukture, kao i različitu ekspertizu.



Odgovorite klikom!



Anketa (ne boduje se)



Koji format kurseva KPU volite?

1. Direktan (kao ovaj sada)
2. Online sinhroni (kao što je vebinar sa svim učesnicima koji istovremeno učestvuju)
3. Online asinhroni (kao kursevi na zahtev, kursev prema sopstvenom tempu)
4. Zavisi od teme
5. Nemam preferenci

Diskusija:

- » Ako postoji tako mnogo opcija nastavnih aktivnosti, zašto se u najvećoj meri fokusiramo na seminare, konferencije, itd?





Zašto smo fokusirani na seminare, konferencije, i sl.?

- » Obrazovne sesije su najjednostavnije za verifikaciju provedenog vremena i očekivanih rezultata.
- » Za OPR to je pitanje efikasnosti i kontrole.



KPU formati

Diskusija:

» S kojim izazovima se OPR suočavaju kada nude ili prihvataju različite formate KPU?

Na koji način bi se ovi izazovi mogli prevazići?





Kada govorimo o ponudi različitih formata i priznavanju različitih nastavnih aktivnosti, ključni izazov je ocena i verifikovanje ishoda učenja:

- » Neke OPR priznaju druge nastavne aktivnosti, ali (ukoliko koriste pristup zasnovan na inputima) ograničavaju vreme koje priznaju za:
 - » Pružanje ili primanje podrške mentora
 - » Rad u odboru direktora
 - » Suštinsku promenu nadležnosti na radnom mestu, itd.



Članci, publikacije, prezentacije:

- » Pružaju verifikaciju aktivnosti i ishoda učenja
- » Može se ograničiti maksimalno vreme (ukoliko je zasnovano na inputima)
- » Treba dozvoliti da se prizna KPU samo za “nova” istraživanja i prezentacije





Kada je reč o formalnim kontrolama, mogu se koristiti rezultati da se pokaže efektivnost:

- » Za praktičare u javnom sektoru, rezultati kontrole prakse mogu da pokažu da su ishodi učenja postignuti
- » Za partnere na angažovanju, interne i eksterne kontrole kvaliteta mogu da pomognu da se pokaže da su Ishodi učenja sadržani u MOS 8 postignuti i da se održavaju

KPU formati

Konačan izbor formata koji se nudi/prihvata zavisice od:





3 – 3:

**Opcije promovisanja i
obezbeđivanja pristupa KPU**

Opcije promovisanja i obezbeđivanja pristupa KPU

Podsetimo da su prema MOS 7 OPR u obavezi da:

- » Promovišu važnost i posvećenost KPU i održavanju profesionalnih kompetencija.
- » Omoguće pristup mogućnostima i resursima vezanim za KPU.



Opcije promovisanja i obezbeđivanja pristupa KPU

Kada je reč o pristupu KPU, OPR imaju na raspolaganju različite opcije:

Veća
nezavisnost

Veća saradnja

**Interni razvoj i
organizacija**

**Pružanje sadržaja u
vlasništvu stručnjaka iz date
oblasti**

**Partnerstvo sa
eksternim
provajderima**

Opcije promovisanja i obezbeđivanja pristupa KPU

Kada je reč o pristupu KPU, OPR imaju na raspolaganju različite opcije:

Veća
nezavisnost

Veća saradnja

**Interni razvoj i
organizacija**

Pružanje sadržaja u
vlasništvu stručnjaka iz date
oblasti

Partnerstvo sa
eksternim
provajderima

- Materijal pripremaju zaposleni ili izvođači
- Sadržaj je u vlasništvu OPR koja je zadužena i za organizaciju
- Zaposleni ili izvođač isporučuju materijal

Opcije promovisanja i obezbeđivanja pristupa KPU

Kada je reč o pristupu KPU, OPR imaju na raspolaganju različite opcije:

Veća
nezavisnost

Veća saradnja

Interni razvoj i
organizacija

**Pružanje sadržaja u
vlasništvu stručnjaka iz date
oblasti**

- Stručnjak u datoj oblasti razvija, ima u vlasništvu i isporučuje sadržaj
- OPR organizuje sesiju

Partnerstvo sa
eksternim
provajderima

Opcije promovisanja i obezbeđivanja pristupa KPU

Kada je reč o pristupu KPU, OPR imaju na raspolaganju različite opcije:

Veća
nezavisnost

Veća saradnja

Interni razvoj i
organizacija

Pružanje sadržaja u
vlasništvu stručnjaka u datoj
oblasti

**Partnerstvo sa eksternim
provajderima**

- Univerziteti
- Komercijalni
provajderi obuke
- Preduzeća

Opcije promovisanja i obezbeđivanja pristupa KPU

Diskusija:

Koje su prednosti i mane različitih opcija promovisanja i obezbeđivanja pristupa KPU?



Opcije promovisanja i obezbeđivanja pristupa KPl



Veća nezavisnost donosi:

Veća nezavisnost



Veća saradnja

- »Veći rizik (po pitanju i troškova i prihoda)
- »Veću kontrolu kvaliteta
- »Veću odgovornost za kvalitet

Opcije promovisanja i obezbeđivanja pristupa KPI



Veća saradnja donosi:

Veća
nezavisnost

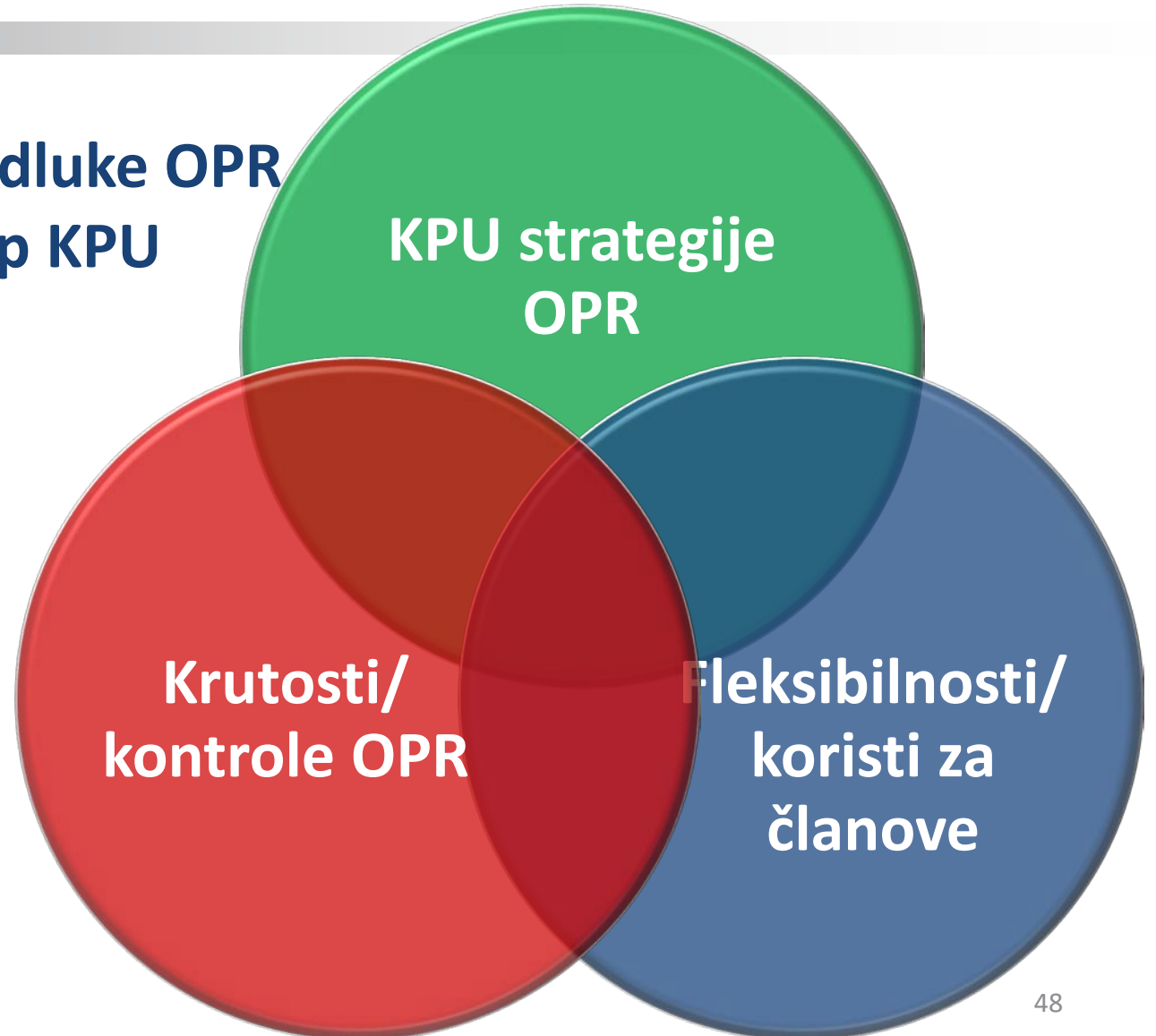
Veća saradnju



- » Više resursa i ekspertize
- » Više opcija
- » Više potencijalno zainteresovanih
- » Potrebno je ugovoriti kvalitet

Opcije promovisanja i obezbeđivanja pristupa KPU

Ponovićemo još jednom da će odluke OPR o tome kako da omoguće pristup KPU zavisiti od:



Standardi razvoja i realizacije

Bez obzira da li se KPU razvija interno ili preko partnera, potrebni su standardi koji će obezbediti:

- » da su materijali koncipirani tako da omogućće postizanje adekvatnih ishoda učenja
- » da materijali odražavaju adekvatan nivo stručnosti učesnika
- » da će sesije za rezultat dati znanje, a ne samo marketing za predavača
 - Kompetentni kadar u OPR treba da pregleda materijale pre nego što se oni ponudie/odobre.
 - Razmotrite da li je potrebno da treneri budu akreditovani.



Podrška i evaluacija fasilitatora



Deo kontrole kvaliteta KPU nalaže da fasilitatori budu:

- » Odabrani na osnovu sposobnosti da omoguće postizanje ishoda učenja (tj. efektivni predavači)
- » Stručnjaci u oblasti koja se obrađuje
- » Obučeni tako da budu pravi glasnogovornici/ambasadori profesije i organizacije
- » Objektivno ocenjeni na osnovu povratnih informacija dobijenih od učesnika i (kada je moguće) saznanja iz prve ruke



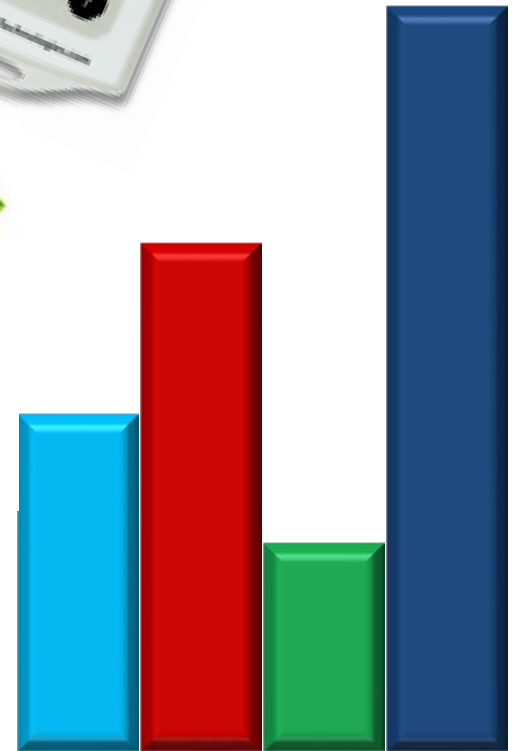
Kontinuirano unapređenje

Na osnovu povratnih informacija i evaluacija:

- » Revidiranje pojedinačnih seminara
- » Revidiranje tema
- » Obnavljanje tehničkih oblasti na osnovu promene standarda
- » Obnavljanje poslovnih tema na osnovu trendova i interesovanja
- » Obnavljanje profesionalnih veština, vrednosti, etike i stavova kako bi se obezbedio izbor
- » Obezbeđivanje dovoljnog izbora za obavezne elemente



Odgovorite klikom!



Test pitanje (za bodovanje)



Koji od ponuđenih navoda je/su TAČNI?

Odaberite sve tačne odgovore.

1. Ishodi učenja sadržani u MOS odnose se samo na tehničke kompetencije.
2. Organizacije bi trebalo da daju prioritet ponudi tehničkih kurseva KPU u odnosu na ne-tehničke kurseve.
3. Organizacije bi trebalo da edukuju svoje članove o koristima razvoja kompetencija u profesionalnim veštinama.
4. Partneri na angažovanju bi trebalo da ograniče svoje KPU samo na aktivnosti vezane za reviziju, kako bi obezbedili održavanje kompetencija.

Test pitanje (za bodovanje)



Šta od sledećih navoda spada u validnu KPU aktivnost?
Odaberite sve tačne odgovore.

1. Učešće na seminaru o novim računovodstvenim standardima
2. Istraživanja o nacrtu standarda i pisanje bloga na tu temu
3. Predavanje na uvodnom kursu o oporezivanju po prvi put
4. Fasilitiranje iste sesije KPU po treći put

Test pitanje (za bodovanje)



OPR je odlučila da omogući pristup KPU koje nude brojne druge organizacije, a ne da KPU nudi direktno. O čemu OPR treba NAJVIŠE da brine?

1. O kvalitetu obuke koju druga organizacija nudi
2. O fleksibilnosti za članove
3. O finansijskom riziku vezanom sa ponuđenu obuku
4. O opsegu ponuđenih obuka





Rezime ishoda učenja



Ishodi učenja za ovu sesiju:



1. Utvrđivanje opsega i delokruga odgovarajućeg sadržaja KPU
2. Istraživanje opcije različitih formata KPU
3. Evaluacija sredstava za omogućavanje pristupa KPU.



Pitanja? Komentari?

Hvala!

